

Trávicí soustava II

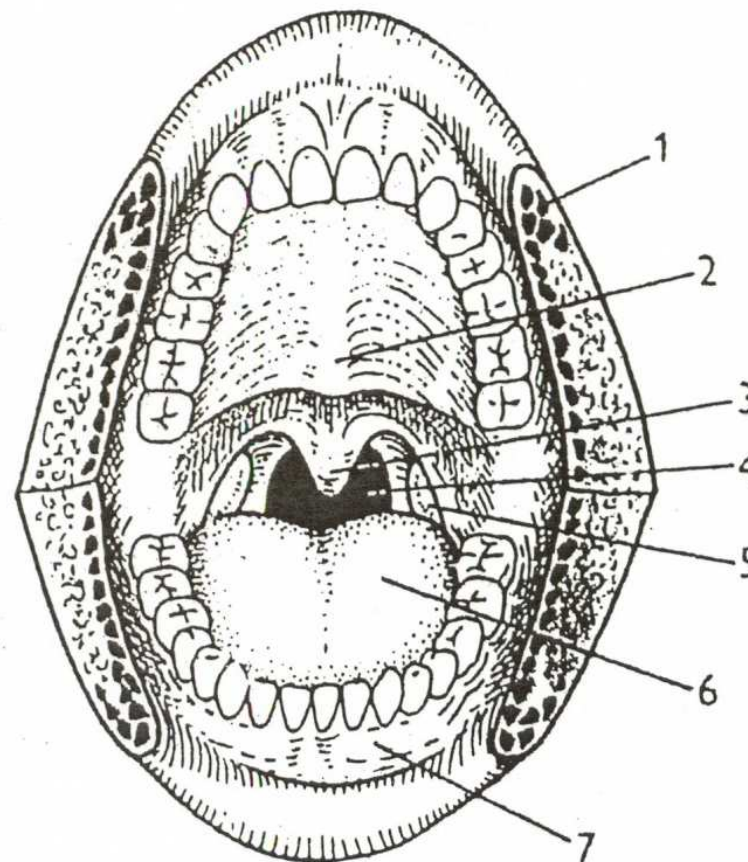
Vypracoval: **RNDr. Milan Zimpl, Ph.D.**

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN
EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

Dutina ústní je vstupní branou do trávicí soustavy, kromě funkce v trávicí soustavě plní i další úlohy (součást dýchací soustavy, mluvená řeč, smyslová funkce – chuť)

popis:

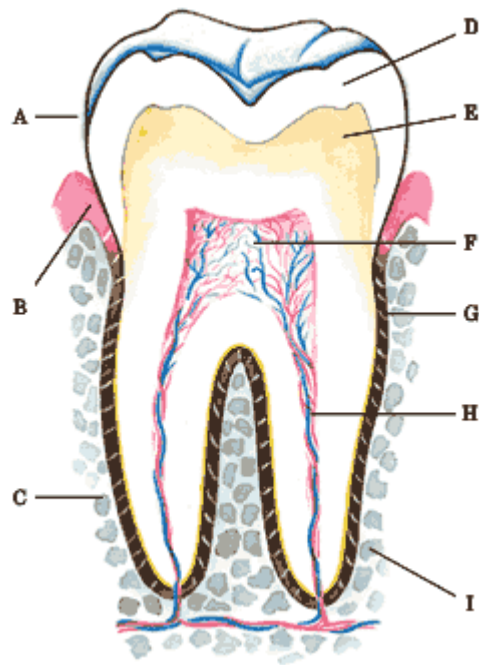
- 1 – Žvýkácí svaly
- 2 – Tvrdé patro
- 3 – Oblouky měkkého patra
- 4 – Hltan
- 5 – Krční mandle
- 6 – Jazyk
- 7 – Dolní čelist

Na procesu trávení a příjmu potravy se podílejí:

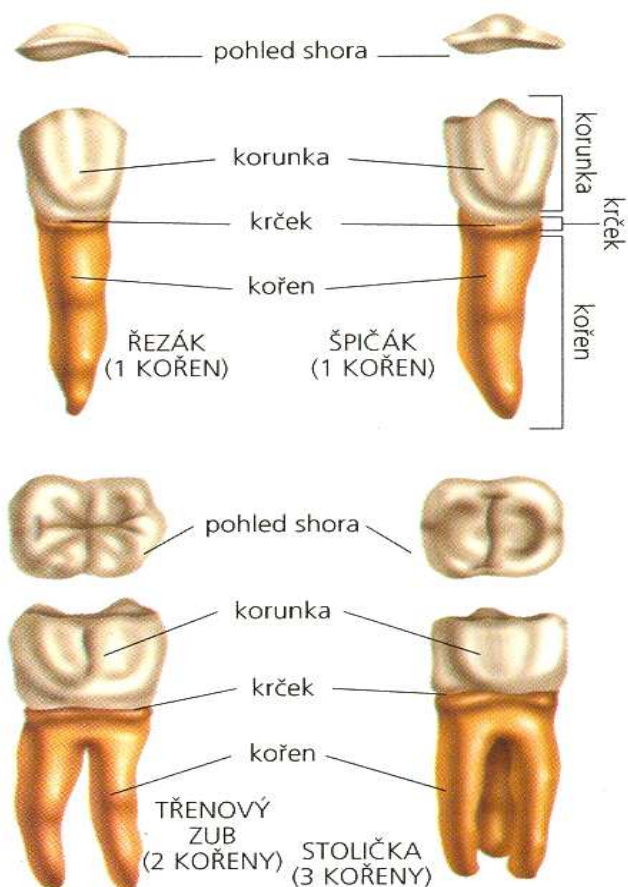
- Jazyk mechanicky zpracovává potravu, analyzuje její chuť pomocí chuťových pohárků
- Sliny vytvářejí se ve slinných žlázách (tři páry – podjazykové, podčelistní a příušní), sliny zvlhčují potravu, zajišťují její vazkost, mají na svědomí počátek trávení složitých cukrů (enzym ptyalin).
- Zuby rozmělnují potravu. Rozeznáváme mléčný chrup a trvalý chrup.

Stavba zubu

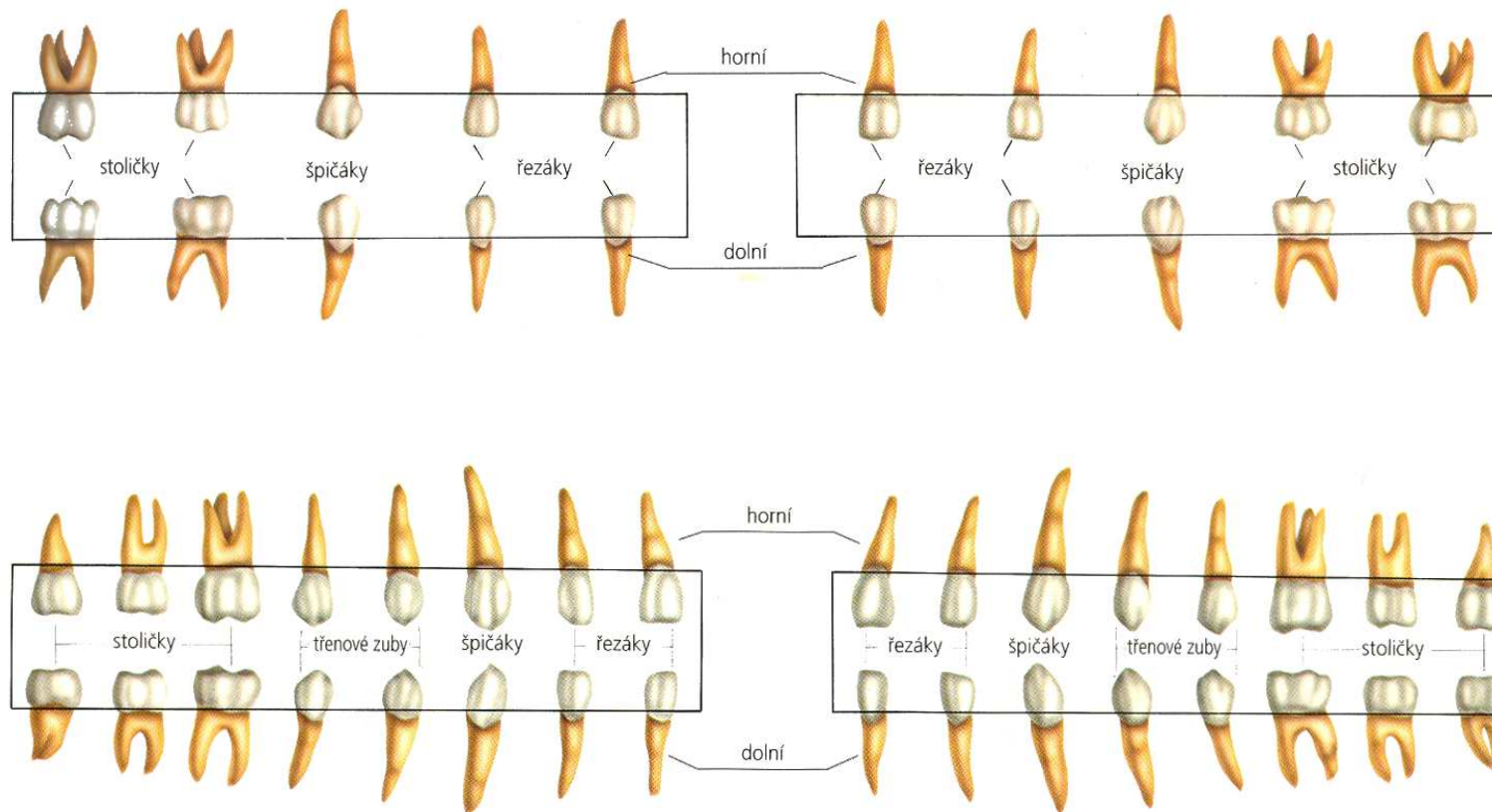
- A – Korunka
- B – Krček
- C – Kořen
- D – Sklovina, nejtvrdší tkáň v těle, chrání zub
- E – Zubovina, vyplňuje zub, snadno se drolí
- F – Zubní dřeň
- G – Cement, drží zub pevně v zubním lůžku
- H – Nervy a cévy
- I – Zubní lůžko

Dle tvaru zubů a počtu jejich kořenů rozeznáváme tyto typy zubů:

- **Řezáky a špičáky** liší se tvarem korunky, mají jeden kořen. Patří k nejmenším zubům v ústní dutině.
- **Třenové zuby** mají vždy dva kořeny a jsou to zuby středně velké
- **Stoličky** jsou nejmohutnější zuby, mají tři kořeny

Během života se u člověka objevují dva typy chrupu – mléčný chrup (horní obrázek), který během předškolního a mladšího školního věku ustupuje chrupu trvalému (dolní obrázek). Mléčný chrup zahrnuje 20 zubů, trvalý má 32 zubů.

Péče o chrup

- Minimálně dvakrát za den vyčistit zuby vhodnou pastou a vhodným kartáčkem na zuby.
- Večer po vyčištění zubů nejíst a nepít sladké nápoje
- Při čištění zubů používat mezizubní kartáčky nebo dentální nitě.
- Čištění zubů kombinovat s ústní vodou.
- Omezit konzumaci sladkých jídel.
- Dvakrát za rok jít na preventivní prohlídku k zubaři (bezplatná).

Použité zdroje a literatura

Rosypal, S. a kol. *Nový přehled biologie*, 1. vyd., Praha: Scientia 2005, 824 s., ISBN: 80-7183-268-5

Zdroje obrázků:

Snímky 2, 6 a 7

<http://www.giobioclovek.ic.cz/>

Snímek 5

www.zdravezuby.cz/z-ceho-se-sklada-zub-deti.asp